

Onderwerp Verlenging tweede steunpakket cultuur

Steller S. H. Hoexum

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	56 77	Bijlage(n)	Ons kenmerk	54228-2022
Datum	16-02-2022	Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Op 30 juni 2021 informeerden wij uw raad over de uitvoering van het tweede steunpakket cultuur. De coronamaatregelen blijven een zware impact hebben op de creatieve en culturele sector. Daarom hebben wij besloten het eerdere steunpakket te verlengen voor regionale en lokale instellingen, culturele ondernemers, culturele zzp'ers en de amateurkunstsector. De meeste culturele instellingen hebben de afgelopen twee jaar voldoende steun gekregen om te overleven. Tegelijkertijd zien we dat bij culturele ondernemers en zzp'ers de nood hoog is. Generieke steunmaatregelen waarvan ook cultuurinstellingen en zelfstandigen in de sector gebruik maakten worden afgebouwd of zijn stopgezet. De reserves beginnen op te raken en in diverse sectoren worden nog weinig nieuwe opdrachten verstrekt.

Om dit op te vangen, maar ook om perspectief op herstel te bieden willen we het tweede steunpakket cultuur verlengen voor de tweede helft van 2021 en de eerste helft van 2022 voor een totaalbedrag van € 2.250.000,--. We continueren een aantal onderdelen voor specifieke doelgroepen om een deel van de geleden schade op te vangen. Daarnaast zetten we de eerste stappen richting herstel door het Cofinancieringsfonds incidenteel op te hogen en doen we een bijdrage vanuit cultuur aan de pilot voor het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Ondertussen voeren we met de sector en diverse partners, waaronder de Kunstraad en provincie Groningen, gesprekken over transities en herstel van de culturele infrastructuur en talentontwikkeling na corona.

Invloed aanhoudende coronamaatregelen op de culturele en creatieve sector

De culturele en creatieve sector ondervindt nog steeds de grote impact van de landelijke coronamaatregelen. We zien dat het gebrek aan perspectief steeds zwaarder valt bij mensen die in de creatieve en culturele sector werkzaam zijn. Waar eind 2021

Volgvel 1

langdurige versoepelingen door de hogere vaccinatiegraad binnen bereik leken, heeft de nieuwe omikronvariant geleid tot nieuwe lockdowns. Er is sprake van een langdurige ontwrichting en uitputting van de culturele sector: bij musea, theaters, poppodia, producerende gezelschappen en bij kunstenaars, muzikanten, culturele ondernemers en makers in de creatieve sector. De meeste recente versoepelingen bieden met name lucht voor musea en erfgoedinstellingen, terwijl theaters en podia binnen dezelfde regels hun publiek nauwelijks kunnen bedienen. Voor festivals en evenementen blijven de mogelijkheden zeer beperkt en de oproep aan het Rijk voor een helder stappenplan en toekomstperspectief blijft klinken. Belangrijk is dat we gezamenlijk toewerken naar beleid dat niet gebaseerd is op beperkingen, maar dat de mogelijkheden centraal stelt. Daarbij zullen we samen met de sector moeten verkennen hoe we maatregelen incorporeren in de dagelijkse praktijk. We organiseren daarom in samenwerking met de provincie Groningen een reeks gesprekken over de weg naar herstel voor de culturele sector. Tegelijkertijd kunnen wij als gemeente nu een belangrijke rol spelen om de acute gevolgen te verzachten en de culturele sector en arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken.

We zien vier belangrijke redenen om de culturele sector te blijven ondersteunen:

1. Er is sprake van inkomstenderving door achterblijvende publieksaantallen, door maximum bezoekersaantallen, annuleringen van voorstellingen en extra kosten om activiteiten uit te voeren binnen de geldende maatregelen;
2. Het is moeilijk om nieuwe producties op te starten omdat er steeds aanpassingen nodig zijn en de financiële reserves beperkt zijn;
3. Verschillende culturele disciplines zien problemen op de arbeidsmarkt, waarbij er ook sprake is van verlies van cultureel werkkapitaal en vrijwilligers. Dit komt bovenop de bestaande problematiek rondom fair practice en fair pay;
4. Er is tijd nodig voor de versterking van het verdienvermogen, om op zoek te gaan naar nieuwe toekomstbestendige businessmodellen in relatie tot de vraag van het publiek.

Verlenging tweede steunpakket cultuur

Vanuit het tweede steunpakket hebben we bijgedragen aan het opvangen van de schade voor het eerste half jaar van 2021. De steun voor regionale, lokale instellingen en culturele ondernemers en zzp'ers zijn een voortzetting van onderdelen uit het tweede steunpakket, de impuls voor het Cofinancieringsfonds 2022 is nieuw. Omwille van de uitvoeringstijd hebben we de verlenging van het tweede pakket nu gepland, en niet eind 2021. Dit heeft als voordeel dat we de steun voor 2021 voor instellingen kunnen verlenen op basis van feitelijke netto schade volgens de jaarrekeningen. Steun voor het eerste half jaar van 2022 gaan we verlenen via subsidieregelingen, met uitzondering van de regionale instellingen, waarvoor we besluitvorming in het college voorbereiden. Hieronder volgt een toelichting en onderbouwing per onderdeel.

1. Regionale instellingen

Met de regionale instellingen bedoelen we het Groninger Museum, SPOT, Vera/Simplon en Forum Groningen. Landelijk gefinancierde instellingen zoals het NNO, Noorderzon en het NNT / Club Guy & Roni, en sinds 2021 ook het Grand Theatre met Station Noord, vallen niet onder het steunpakket omdat zij rechtstreeks door het Rijk worden ondersteund. Zij hebben genoeg reserves om de culturele productie binnen de maatregelen op peil te houden. Er wordt echter schade geleden

doordat de eigen inkomsten, met name vanuit kaartverkoop, zeer beperkt zijn. Voor de tweede helft van 2021 bedraagt de geleden schade voor deze instellingen in totaal ongeveer € 200.000,-, welke we verrekenen bij het vaststellen van de structurele subsidie over 2021. Besluitvorming ten aanzien van ondersteuning voor de eerste helft van 2022 zal later dit jaar plaatsvinden, hiervoor is momenteel nog te weinig informatie beschikbaar. We reserveren hiervoor ook € 200.000,-. Indien er liquiditeitsproblemen ontstaan kunnen we bijvoorbeeld wel reguliere subsidietermijnen naar voren halen om de culturele productie doorgang te laten vinden.

2. Lokale instellingen

We verlengen de coronasteunregeling voor alle andere instellingen in de cultuurnota 2021-2024. Deze regeling is gericht op instellingen met een meerjarige gemeentelijke subsidie die niet of onvoldoende landelijke steun krijgen en schade ondervinden. We reserveren een bedrag van € 400.000,- voor deze regeling: € 150.000,- voor de tweede helft van 2021 en € 250.000,- voor de eerste helft van 2022. De steun over 2021 verlenen we via de gemeentelijke subsidievaststelling van 2021. We vragen de instellingen voor de eerste helft van 2022 om een aanvraag in te dienen. Hierbij vergoeden we alleen schade, en geen extra aanvullende activiteiten. We gaan er namelijk van uit dat de reguliere subsidies nu voldoende zijn om weer op te starten.

De groep lokale instellingen is divers van aard. De recente lockdown heeft een wisselende impact op de instellingen, al naar gelang de mate van afhankelijkheid van publieksinkomsten. De musea GRID, de Synagoge en Museum aan de A zagen hun entree-inkomsten in de lockdown geheel verdwijnen. Bij VRIJDAG en het CKC ontstaat nu meer schade omdat cursisten vaker cursusgelden terugvragen of zich niet aanmelden door onzekerheid over de continuïteit van het aanbod. De organisaties in de tweejarige talentenregeling (X Yussuf Boss, Profound Play en Teddy's Last Ride) hebben te kampen met zeer lage inkomsten omdat ze weinig kunnen optreden. Zij vallen ook onder de regeling voor lokale instellingen. Lokale instellingen en initiatieven die niet onder de cultuurnota 2021-2024 vallen kunnen projectsubsidie bij het Incidentenbudget van de Kunstraad aanvragen. Dit budget is door de provincie Groningen voor heel 2021 en 2022 verdubbeld naar ruim 1 miljoen euro per jaar. We hebben bij deze regeling ook de eigen inkomstennorm verlaagd, om voor incidentele aanvragers tegemoet te komen aan de lagere verdien capaciteit in de coronaperiode.

3. Noodfonds Culturele Ondernemers

Ook stellen we het Noodfonds voor Culturele Ondernemers opnieuw open, voor de tweede helft van 2021 (op basis van jaarrekeningen) en de eerste helft van 2022. In het voorgaande steunpakket hebben we hiermee succesvol enkele unieke culturele ondernemers gesteund die een belangrijke rol spelen in de culturele en creatieve sector van Groningen. In het algemeen is de schade hier groter en heeft landelijke steun de ondernemers nauwelijks bereikt. De ondernemers in de evenementensector en de nachtcultuur kunnen onder de huidige maatregelen geen inkomsten realiseren omdat open gaan duurder is dan dicht blijven. Door een open aanvraagmogelijkheid te creëren met een toelatingstoets door de Kunstraad Groningen kunnen we op een afgewogen en eerlijke manier dit deel van de sector steunen. Ook nieuwe partijen kunnen zich melden. Voor dit onderdeel stellen we € 150.000,- beschikbaar voor de tweede helft van 2021 en nog eens € 250.000,- voor de eerste helft van 2022. In de tweede helft van het afgelopen jaar hebben veel van deze ondernemers omzet kunnen

draaien, vandaar dat we verwachten dat de te vergoeden schade in die periode beperkt is.

4. Opdrachten culturele zzp'ers

We willen ten eerste de creatieve denkkracht van zzp'ers inzetten in de gemeentelijke organisatie bij maatschappelijke vraagstukken onder de titel 'Probleemoplossers'. Hiervoor werken we samen met de Mooiedingenmakers, een collectief van culturele zzp'ers. We hebben dit traject in 2021 gestart en dit is net goed op stoom gekomen. Eén van de knelpunten van de coronacrisis voor cultuur is dat het lastig is het publiek te overtuigen dat cultuurbezoek weer kan, en dat het veilig en waardevol is. Om specifiek jong publiek vertrouwd te maken met cultuurbezoek en cultuurdeelname, dient deze doelgroep hierin extra te worden meegenomen. Daarom zetten we een publiekscampagne op waarbij we creatieve zzp'ers in onze gemeente ook meenemen in het opdrachtentraject.

Daarnaast gaan we opnieuw met Kunstpunt een project organiseren voor beeldende kunstenaars en vormgevers, vergelijkbaar met 'Lucht' uit het voorgaande pakket. Het primaire uitgangspunt voor het steunpakket beeldend kunstenaars is dat zoveel mogelijk middelen bij de kunstenaars en makers zelf landen. Professionele Groninger kunstenaars en vormgevers worden zo ondersteund in hun ontwikkeling en kunnen hun beroepspraktijk voortzetten. Daarnaast wil Kunstpunt hun werk zichtbaar maken voor een breed publiek, laten zien waar de Groningse kunstenaars zich momenteel mee bezig houden en hoe ze dit verbeelden. Dit moet opnieuw leiden tot meer zichtbaarheid van kunst in de openbare ruimte. In totaal zetten we € 300.000,- in voor opdrachten aan culturele zzp'ers in 2022.

5. Snelloket culturele zzp'ers

We willen in het voorjaar van 2022 een vierde ronde van het snelloket voor culturele zzp'ers mogelijk maken bij de Kunstraad. Dit is een van de manieren waarop we hen in samenwerking met de Kunstraad, provincie en de culturele instellingen laagdrempelig hebben gesteund om projecten blijvend mogelijk te maken. Hiermee willen we culturele zzp'ers bereiken die een duwtje in de rug nodig hebben om in de sector te blijven. De eerste editie van het snelloket was in maart 2021, met budget van landelijk gefinancierde culturele instellingen. Wij hebben de tweede editie in oktober 2021 mogelijk gemaakt. De provincie Groningen heeft aangegeven in maart 2022 nogmaals een snelloket te willen organiseren en financieren. We gaan het snelloket evalueren met de provincie en de Kunstraad, om te onderzoeken of we het loket in de toekomst anders of laagdrempeliger willen inzetten. We ramen hiervoor voorlopig een bedrag van € 150.000,- gezien de hoge nood bij deze doelgroep.

6. Amateurkunst

Onze gemeente kent een levendige en diverse amateurkunstsector. Deze is door de maatregelen en lockdowns voor een groot deel stil komen te liggen. Vorig jaar hebben we de sector ondersteund door de Plusregeling, bedoeld voor activiteiten, op te hogen en de eigen inkomstennorm hiervoor te verlagen. Hier is veel gebruik van gemaakt. Daarnaast hebben we een speciale regeling in het leven geroepen waarbij verenigingen die schade hebben geleden of kosten hebben moeten maken die verband houden met corona, een subsidieaanvraag tot maximaal € 5.000,- euro konden doen. Aangezien ook deze regeling succesvol bleek, gaan we beide regelingen continueren. Dit is nodig voor de herstart van de sector, waarover we met de amateurkunstsector in gesprek

gaan. Het totale budget dat we hiervoor opnemen is € 150.000,--, specifiek onderverdeeld in € 30.000,-- voor 2021 (ondersteuning) en € 120.000,-- voor 2022 (bestaande uit € 40.000,-- per maatregel voor de Plusregeling, ondersteuning en herstart).

7. Innovatiefondsen

Met een extra investering van € 200.000,-- in het huidige Cofinancieringsfonds cultuur willen we bijdragen aan herstel van de culturele sector en investeren in onze strategieën Samenleven met cultuur en Overall cultuur, zoals opgenomen in de cultuurnota *Kunst en cultuur voor iedereen 2021-2024*. We zien dat de complexiteit van maatschappelijke vraagstukken door corona is toegenomen. We willen instellingen en makers extra gelegenheid geven hier met culturele projecten een positieve bijdrage aan te leveren. Het creatief denkvermogen, de intrinsieke waarde en de maatschappelijke impact van de cultuursector kunnen juist nu bijdragen aan onze opgaves. Het Cofinancieringsfonds is al onderdeel van ons beleid, en een waardevol uitvoeringsinstrument.

Naast deze impuls dragen we vanuit cultuur ook bij aan de Pilot Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Hierover hebben we uw raad in oktober 2021 geïnformeerd. Met het Volwassenenfonds willen we financiële barrières weghalen bij iedere Groninger die actief aan kunst en cultuur wil doen, maar daarvoor niet de financiële mogelijkheden heeft om mee te doen. Inwoners (18+) van de gemeente die een inkomen hebben van maximaal 120 % van de bijstandsnorm kunnen één keer per jaar een beroep doen op het fonds. Deelnemers kunnen maximaal € 400,-- ontvangen voor deelname aan een culturele activiteit (cursus muziekinstrument bespelen, koordeelname, dans, schilderen etc.).

8. Uitvoering, monitoring en evaluatie

In eerdere steunpakketten hadden we niet of nauwelijks uitvoeringskosten geraamd terwijl deze er wel zijn. Deze middelen zetten we in op een onderzoek naar de impact van onze cultuur coronasteunpakketten, extra advieskosten voor de Kunstraad Groningen en extra personele inzet voor zowel beleid als contractmanagement. De coronasteun en complexe transitie komen naast de bestaande ambities en beleidsuitvoering van de cultuurnota. De landelijke lobby kost veel extra inzet vanwege de coronamaatregelen en het nieuwe kabinet.

Financiële toelichting

Om de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen bij het opvangen van coronaschade hebben we van het Rijk incidentele middelen in het gemeentefonds ontvangen sinds 2020. Met diverse steunmaatregelen hebben we dit budget ingezet. Uit 2020 hebben we nog een restant van € 1.361.000,-- omdat we in 2021 eerste de middelen van 2021 hebben ingezet. Uit 2021 resteert nog € 1.796.894,--, uit de september- en decembercirculaire en niet bestede middelen uit het tweede steunpakket. We zetten nu de resterende middelen uit 2020 en de nog niet ingezette middelen uit 2021 in om het steunpakket te verlengen en met het cofinancieringsfonds een eerste impuls te geven richting herstel van de sector. Hiermee wordt vooruit gelopen op het bestemmingsvoorstel dat we bij de jaarrekening 2021 zullen aanleveren om deze middelen over te hevelen naar 2022. Deze werkwijze past echter binnen de afspraken die we met uw raad hebben gemaakt in het kader Resultaatbepaling en

resultaatbestemming, zoals vastgesteld in april 2020, ten aanzien van incidentele middelen die we in het gemeentefonds ontvangen voor een specifiek doel.

Met het vaststellen van dit pakket resteren nog ruim € 800.000,-- aan Rijksmiddelen in het gemeentefonds ter ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur, die verstrekt zijn over de periode tot en met het derde kwartaal van 2021. We verwachten nog middelen van het rijk te ontvangen voor de compensatie van de lockdown eind 2021 geleden schade in het eerste kwartaal van dit jaar. Hier zijn nog geen bedragen voor bekend. We verwachten gezien de ontwrichting van de sector dat er in 2022 nog steeds schade is door de coronamaatregelen. We betrekken de resterende middelen bij een toekomstig transitiepakket in samenwerking met andere overheden en de Kunstraad.

Landelijk en provinciaal beleid

Het Rijk heeft sinds de start van de coronacrisis de culturele sector ondersteund, direct aan instellingen en met generieke steunmaatregelen, en indirect door budgetten beschikbaar te stellen aan landelijke cultuurfondsen, gemeenten en provincies. Onze steunpakketten zijn altijd aanvullend op de mogelijkheden die er landelijk en provinciaal zijn. We letten er op dat onze steun niet leidt tot terugbetaling van andere steun of dat deze dubbelop is. Zeer recent verscheen vanuit het ministerie van OCW een brief over het vijfde landelijke steunpakket. Hierin wordt steun verleend aan de landelijke BIS-instellingen, zoals het NNO en NNT, aan makers via diverse fondsen en aan producenten in de podiumsector. De precieze regelingen zijn nog niet allemaal bekend.

De provincie Groningen heeft in januari een nieuw steunpakket vastgesteld. Daarnaast biedt de provincie steun aan makers en zzp'ers die aanvullend zijn op ons pakket, via de Kunstraad Groningen. De provincie ondersteunt ook enkele lokale instellingen zoals het Noordpool Orkest voor de eerste helft van 2021. We zijn met de provincie in gesprek over de verdeling van de coronasteun voor gezamenlijke instellingen. Indien sommige makers of instellingen de komende maanden met een landelijk of provinciaal pakket voldoende gesteund blijken zijn, verlenen wij geen extra steun om schade op te vangen. Ons doel is de sector zo breed mogelijk en op maat te steunen.

Vervolg en lobby

We verwachten gezien de ontwrichting van de sector dat er in 2022 nog steeds schade is door de coronamaatregelen en dat dit jaar gezien moet worden als een transitieperiode. Ook als de maatschappij weer 'van het slot' gaat, zullen er complexe problemen bestaan en transities nodig zijn. Het gaat onder andere om de culturele arbeidsmarkt, digitalisering en innovatie, de relatie met het publiek en het aantrekken van vrijwilligers. Dit betekent dat het huidige culturele aanbod mogelijk op langere termijn niet meer gerealiseerd kan worden met hetzelfde budget. Als gemeente kunnen we niet alle vraagstukken oplossen, maar wel ondersteunen bij een zachte landing en transities na de coronapandemie.

We voeren met de sector en diverse partners, Rijk en provincie gesprekken hierover. Vraagstukken die hierbij aan de orde komen zijn onder andere de culturele arbeidsmarkt, de vraag van het publiek, deelname van jongeren aan cultuur, talentontwikkeling, spreiding van cultureel aanbod over het jaar en de noodzaak voor nieuwe verdienmodellen. Vanuit de culturele sector en vanuit onszelf vindt een voortdurende, landelijke corona-lobby plaats. Belangenorganisatie Kunsten '92 heeft met de Taskforce Culturele en Creatieve Sector onlangs een openingsplan

Volgvel 6

gepubliceerd. Hierin wordt gepleit voor meer duidelijkheid over maatregelen op de lange termijn en een logischer verbinding tussen de maatregelen en steunmogelijkheden. We lobbyen samen met de We the North overheden en de VNG voor voldoende middelen voor gemeenten en provincies. En we zetten in op optimale landelijke kennisuitwisseling, bijvoorbeeld door gesprekken met de Raad voor Cultuur, landelijke fondsen en de Kunstraad Groningen. We verwachten dat de nieuwe staatssecretaris nog voor de zomer een beslissing neemt over een eventuele verlenging van de cultuur-beleidsperiode van 2021-2024 met twee of vier jaar. Daarnaast komt de staatssecretaris in juni vermoedelijk met een beleidsbrief in de opmaat naar de nieuwe beleidsperiode. We zitten hiervoor als serieuze gesprekspartner aan tafel, met oog voor de belangen van onze cultuursector en onze eigen culturele ambities.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.